

“El sistema electoral ho farà difícil al qui guanyi les eleccions”

El candidat de dret Silvio Berlusconi diu que es presenta per darrer cop i el centre-esquerra presenta una llista renovada. Alguna cosa canvia a la política italiana?

—Dels polítics, quan diuen que se'n van, no ens en podem fiar gaire. I menys de Berlusconi. Alguna cosa canvia, sí. Si més no, aquesta campanya electoral no és tan violenta, tan dura, tan polaritzada. Això pot ser un senyal de canvi. La darrera campanya electoral, la del 2006, va tenir atacs duríssims de Berlusconi, fins i tot insultants. I volgudament.

—Atacs contra l'oposició...

—Sí, però no per un atac d'ira, sinó per una estratègia de comunicació violenta contra els adversaris. Era una estratègia per a mobilitzar al vot del centre-dreta. Ara és diferent, perquè el 2006 Berlusconi sortia com a perdedor, després de cinc anys de govern i amb un balanç molt negatiu. Amb la mobilització pretenia recuperar-se. Ara surt de guanyador i no té interès a mobilitzar. En teoria, si no fos per la campanya electoral, Berlusconi ja hauria guanyat; en canvi, Veltroni necessita una campanya electoral més llarga.

—Fins a quin punt el Partit Demòcrata de Walter Veltroni representa una novetat en l'escenari electoral italià?

—És la primera vegada que es presenta un partit nou de centre-esquerra, reformista, sense una coalició heterogènia. Això és una veritable novetat que s'ha reflectit també a l'altre costat. Ha empès Berlusconi a mirar de netejar la seva part, perquè no fos tan heterogènia, però amb un resultat més minso. La Lliga del Nord està lligada a una part del territori i se l'ha d'endur. Aliança Nacional, més forta al centre,

Giancarlo Bosetti (Varedo, Milà, 1946) és el director de la revista política *Reset* i també editorialista del diari *La Repubblica*. Aquest periodista, un dels analistes més prestigiosos d'Itàlia, considera que les eleccions legislatives del mes d'abril propvenent les guanyarà el partit que sigui capaç de vendre la idea del canvi.

té interessos heterogenis. Hi ha hagut la separació del partit demòcrata-cristià de Cassini, cosa que redueix les complicacions.

—Així doncs, què canviarà amb vista a les eleccions del 13 i el 14 d'abril?

—Aquests dos factors canvien molt. L'esquerra radical farà la seva campanya electoral i el Partit Demòcrata tindrà una conducta més lliure, estratègicament més eficaç, guiada per un líder sense els condicionaments imposats d'una coalició complexa. Dins un sistema electoral que ho farà difícil al qui guanyi les eleccions. Fins i tot a Berlusconi, que surt amb avantatge,

gràcies a la impopularitat acumulada del govern Prodi, li serà difícil de guanyar al Senat amb una majoria suficient per a governar sense problemes.

—Com se l'ha guanyada, el govern de Romano Prodi, aquesta impopularitat?

—A causa de la dificultat de comunicar i també a causa de les seves contradiccions, amb una coalició impossible de gestionar. Però hi ha senyals de canvi i cal ser optimista.

—Per què és tan difícil de governar Itàlia?

—Des del punt de vista polític, és una bèstia difícil de domar, de fer arribar a un sistema bipartit, estable, com a Espanya, Alemanya o Anglaterra. És una bèstia difícil per la diversitat local, per la natura de la política, on el vot d'opinió i el vot de canvi és molt influent... N'hi ha prou de pensar en les dificultats que té Berlusconi sobre Alitalia. Ell, que és liberal, diu que l'estat s'ha de fer càrrec de les pèrdues d'una empresa... cosa que és una declaració d'estatisme. Ho diu perquè ha de satisfer els interessos de la Lliga, que vol un aeroport de Malpensa més potent al Nord, i també ha de satisfer els interessos d'Aliança Nacional, que és forta al centre... Els agregats regionals del vot pesen més que el vot d'opinió... A l'altra banda, Veltroni no ha aconseguit la dimissió d'Antonio Bassolino a la regió de Nàpols, on es viu una situació escandalosa amb les deixalles que s'acumulen pel carrer. Bassolino fa perdre vots al Partit Demòcrata però no al sud, on la xarxa d'eradicació local del poder de Bassolino li fa guanyar vots. Per tant, és una barreja de vots d'opinió i de canvi. Els senyals de canvi són forts, però els de resistència, també.

—Com valoreu el paper de l'Església a la campanya electoral?

—Cal jutjar molt positivament que la intenció de provocar una polarització entre creients i no creients, sobre qüestions sensibles com ara les unions civils, les unions dels homosexuals, l'avortament o la bioètica, hagi fallat. És molt positiu per a Itàlia que la dreta hagi refusat d'assumir aquestes qüestions que pretenien dividir el país entre creients i no creients i que l'esquerra hagi fet això mateix, tant els candidats radicals laics com els fortament

representatius del món catòlic. Fins al punt que el Partit Demòcrata recull l'herència de l'esquerra italiana que ve del Partit Comunista, del Demòcrates d'Esquerra, dels socialistes, però també de la Democràcia Cristiana.

—**Quin és, doncs el principal problema d'Itàlia?**

—L'economia. Cal abordar el deute públic i la despesa pública, per arribar a una reducció de les taxes que, si no vol ser irrisòria, ha de tocar la despesa. No tan sols recuperant l'evasió fiscal. Berlusconi ha dit que vol reduir les taxes, però ha fet promeses contingudes... Proposa de cobrir les pèrdues d'Alitalia. I cobrir les pèrdues de les empreses públiques que van malament és el que ha portat Itàlia fins aquí.

—**El nou govern ha de continuar la feina de l'ex-primer ministre Prodi contra l'evasió fiscal?**

—El govern Prodi ha treballat fort en la recuperació de l'evasió fiscal i ha portat beneficis a la caixa de l'estat, però no ha estat capaç de reduir el volum de la despesa. De manera que no ha resolt el problema estructural. Itàlia té un altre problema amb els serveis, les infraestructures, els transports, la tutela de l'ambient i de les grans cartes a jugar. Itàlia no és ni capaç d'explorar el seu turisme...

—**Fins a quin punt la llei electoral condicionarà el nou govern?**

—És feta de tal forma que no garanteix l'estabilitat al Senat, i només que el govern caigui en una de les dues cambres, caurà. Al Senat no hi haurà la garantia que la Lliga del Nord no veti alguna llei i faci caure el govern...

—**Us referiu a la Lliga del Nord com si donéssiu per fet que guanyarà Berlusconi...**

—Berlusconi té avantatge però sembla que Veltroni s'hi va acostant. A la darrera campanya electoral, el govern de Berlusconi era molt per sota, però després d'una campanya agressiva van recuperar sis punts o set.. No van guanyar les eleccions, però sí la campanya electoral.

—**Així doncs, a parer vostre, encara és tot obert?**

—Guanyarà aquell qui s'acrediti com a titular del canvi. Qui és més creïble? Berlusconi sabrà fer veure que Veltroni és la continuïtat de Prodi? Veltroni

El periodista polític Giancarlo Bosetti analitza la situació a Itàlia amb vista a les eleccions del mes d'abril.

sabrà demostrar que Berlusconi és un *replay*, un *déjà vu*?

—**Com és que Itàlia encara té aquesta llei electoral?**

—La llei electoral la va fer la dreta per posar traves a l'esquerra, perquè tenia més possibilitats de guanyar les eleccions passades. Aquesta llei obliga

“Al Senat no hi haurà garantia que la Lliga Nord no veti alguna llei i faci caure el govern”

el guanyador a tenir un marge amplíssim per a poder governar.

—**Si és així, és un sentit d'estat molt baix, de part de la dreta?**

—Sí. Hauria hagut de contribuir a un acord per canviar la llei i permetre de governar amb més estabilitat a qui guanyés. Però ara ja està. Si hi ha un resultat molt igualat, caldrà canviar la llei i tornar a votar al cap d'un any.

—**Voleu dir que el pròxim president només durarà any?**

—No, si hi ha un resultat molt net no caldrà. Però és molt difícil de preveure una cosa així...

Jordi Mumbrú
Roma